

RO

RO

RO

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 15.10.2009
COM(2009)536 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Dezvoltarea dimensiunii internaționale a politicii maritime integrate a Uniunii Europene

CUPRINS

Necesitate și scop	1
1. Principalele teme ale unei platforme comunitare pentru afaceri maritime internaționale.....	3
2. Consolidarea rolului UE în cadrul forurilor internaționale	7
3. Instituirea unei cooperări regionale în cadrul bazinelor maritime comune.....	9
4. Dezvoltarea relațiilor bilaterale cu principalii parteneri	10
Agenda politică a UE	11

Necesitate și scop

Dezvoltarea durabilă este un obiectiv central al agendei politice a Uniunii Europene, iar politica maritimă integrată (PMI) joacă un rol important în atingerea acestuia. Europa este un continent maritim. Mările și oceanele continentului nostru și zona sa întinsă de coastă sunt de multă vreme teatrul unor activități maritime importante, care au în continuare o contribuție majoră pe plan economic, social și al mediului. Scopul politicii maritime integrate este de a promova creșterea sustenabilă atât a economiei maritime, cât și a regiunilor de coastă în general, printr-o mai bună coordonare a politicilor sectoriale și prin crearea unor instrumente transsectoriale. În acest fel, se vor putea găsi răspunsuri integrate la provocările din domeniul maritim.

Cu toate acestea, pentru ca PMI să fie un succes, ea nu se poate limita la nivelul european. Ecosistemele marine și economiile maritime depășesc frontierele naționale. Politica maritimă integrată nu poate ignora ceea ce se întâmplă dincolo de granițele Europei. O mare parte dintre provocările cele mai urgente care necesită o abordare integrată nu pot fi soluționate în mod eficient în lipsa unei cooperări internaționale solide. Acest lucru este valabil atât pentru provocările cu o dimensiune globală evidentă, precum schimbările climatice, pierderea biodiversității, utilizarea sustenabilă a resurselor marine, concurența loială în sectorul transportului maritim și al construcțiilor navale și promovarea unor condiții de lucru decente în aceste sectoare, cât și pentru chestiunile care se limitează la un nivel regional, de exemplu, nevoia de protejare a mediului împotriva impactului anumitor activități maritime în Marea Mediterană sau în Marea Baltică. În ambele cazuri, este evident că UE trebuie să abordeze aceste chestiuni în cadrul parteneriatelor internaționale. Într-adevăr, avem o responsabilitate incontestabilă, atât în calitate de actor global, cât și ca partener regional, de a face ceea ce este necesar și chiar de a ne asuma rolul de lider pentru a face față provocărilor din sectorul maritim.

În ceea ce privește provocările cu care se confruntă mările regionale adiacente UE, Comisia și-a expus deja, sau o va face în scurt timp, în comunicări pe această temă, viziunea asupra măsurilor care se impun. Această abordare regională este răspunsul Comisiei Europene la invitația adresată de Consiliul European de a lua în calcul specificul regional în elaborarea agendei PMI.

Comunicarea de față vine în completarea acestei abordări regionale explorând mijloacele de extindere a PMI într-un cadru internațional mai vast. Ea propune crearea unei platforme comunitare pentru o abordare integrată globală a afacerilor maritime. Comunicarea evidențiază modalități de consolidare la nivel multilateral a autorității UE ca putere maritimă internațională. Această consolidare ar facilita totodată cooperarea regională cu țările vecine cu care UE împarte bazine maritime și ar contribui la dezvoltarea unor relații bilaterale mai strânse cu principalii parteneri. Eforturile promovate în contextul dimensiunii internaționale a PMI comunitare vor fi coerente cu politica globală a UE în materie de relații internaționale și cu politica de dezvoltare.

1. PRINCIPALELE TEME ALE UNEI PLATFORME COMUNITARE PENTRU AFACERI MARITIME INTERNAȚIONALE

Summitul mondial privind dezvoltarea durabilă desfășurat la Johannesburg în 2002 a stabilit obiective ambițioase la nivel mondial pentru restabilirea sănătății ecologice a oceanelor și asigurarea unei productivități optime. Printre aceste obiective se numără

un program de gestionare integrată, bazată pe ecosisteme, a oceanelor și a zonelor de coastă, care să permită reducerea pierderii biodiversității marine, crearea unor rețele de zone marine protejate și restabilirea unei bune condiții biologice a stocurilor mondiale de pește. Acest din urmă obiectiv acordă o atenție deosebită luptei împotriva pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat (INN), reducerii capacității de pescuit acolo unde este cazul și atingerii unui randament maxim sustenabil până în 2015.

UE a înregistrat progrese importante în atingerea multora dintre aceste obiective și își menține angajamentul de a le îndeplini în totalitate. Cu toate acestea, nu numai că rămân încă multe de făcut în unele dintre aceste domenii, dar anumite provocări, fie pe termen lung, cum sunt schimbările climatice, fie cu caracter sporadic, ca pirateria, s-au accentuat în ultimii ani. UE este hotărâtă să contribuie la constituirea capacității necesare a comunității internaționale pentru a soluționa provocările actuale și viitoare din sectorul maritim.

Guvernanță internațională bazată pe statul de drept

Pe măsură ce globalizarea se accentuează, presiunea asupra ecosistemelor marine ale planetei crește. Pentru a putea face față acestei presiuni, este necesar acum, mai mult ca oricând, ca regulile jocului să fie clar definite, acceptate explicit și ușor de aplicat. Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării (UNCLOS) din 1982 rămâne documentul de referință în acest domeniu, completată de Acordul Organizației Națiunilor Unite privind stocurile de pește în domeniul pescuitului. Însă în ciuda apelurilor repetate ale comunității internaționale, în special ale Adunării Generale a ONU din cele două rezoluții anuale în materie, există o serie de țări care nu au aderat încă la aceste instrumente și prin urmare nu le implementează. Este de datoria UE să încurajeze realizarea unor progrese reale în acest sens, deoarece șansele de reușită sunt mult mai mari la nivel global. UE trebuie totodată să ofere asistență țărilor în curs de dezvoltare pentru a se asigura că acestea nu rămân în urmă din cauza lipsei mijloacelor adecvate.

Aderarea tuturor țărilor la UNCLOS trebuie să devină o prioritate a UE. Această poziție trebuie promovată prin dialog cu țările care nu sunt încă semnatare ale convenției. UE va susține în continuare eforturile ONU de a asigura ratificarea de către țările partenere a UNCLOS și a altor instrumente internaționale esențiale din domeniul maritim și de a consolida instrumentele internaționale adecvate de monitorizare și de asigurare a respectării legislației. În acest scop, UE va recomanda și va încuraja ratificarea și implementarea acestor instrumente esențiale în contextul negocierilor și al acordurilor bilaterale. Proiectele politice precum reînnoirea sistemului generalizat de preferințe prevăzută pentru 2015 ar trebui să acorde o mai mare importanță guvernanței maritime internaționale.

UE trebuie să promoveze totodată o mai bună utilizare a instituțiilor create în temeiul UNCLOS și să asigure reprezentarea sa adecvată în cadrul acestora.

Protejarea biodiversității marine, inclusiv în marea liberă

UE sprijină ferm o serie de angajamente și inițiative legate de protejarea mediului marin din mai multe domenii maritime reglementate de convenții mondiale și/sau regionale. Este necesar ca UE să își reafirme sprijinul în favoarea lucrărilor asupra

biodiversității marine realizate în contextul Convenției privind diversitatea biologică, inclusiv decizia de a stabili un set de criterii pentru identificarea zonelor care necesită protecție din regiunile din afara jurisdicțiilor naționale și crearea unei liste de zone marine care îndeplinesc aceste criterii, precum și elaborarea de îndrumări pentru evaluarea impactului asupra mediului al activităților desfășurate în marea liberă.

Deși UNCLOS prevede obligații generale de protejare a mediului marin și de cooperare, nu există mecanisme pentru întreprinderea unor acțiuni eficiente în marea liberă conform unei abordări transsectoriale. UE promovează totodată o abordare integrată în ceea ce privește protejarea și exploatarea sustenabilă a biodiversității marine în zonele din afara jurisdicțiilor naționale. Ea a propus în acest sens încheierea unui acord de implementare în contextul UNCLOS, care ar putea juca un rol esențial în completarea lacunelor din cadrul juridic actual, în special în ceea ce privește stabilirea unor zone marine protejate în marea liberă.

Activitățile de pescuit au un impact major asupra biodiversității. UE face eforturi neîntrerupte pentru limitarea capacității excedentare a flotei, eradicarea pescuitului INN și interzicerea practicilor de pescuit care aduc daune grave ecosistemelor marine. Ea încurajează țările în curs de dezvoltare care depind puternic de resursele marine să le exploateze într-un mod sustenabil, promovând în același timp dezvoltarea economică și socială.

În 2008 Consiliul a adoptat Regulamentul (CE) nr. 734/2008 privind protecția ecosistemelor marine vulnerabile din marea liberă împotriva efectelor nocive ale uneltelor de pescuit de fund, transpunând astfel Rezoluția 61/105 a Adunării Generale a Națiunilor Unite în legislația comunitară. În prezent, UE are ca obiectiv implementarea efectivă la nivel mondial a acestei rezoluții.

Schimbări climatice

Prognozele actuale indică faptul că se așteaptă ca schimbările climatice să aibă consecințe foarte diverse și semnificative pe plan ecologic, social și economic, în special pentru insule și pentru comunitățile costiere.

Oceanele, mările și zonele de coastă sunt zonele care vor resimți efectele schimbărilor climatice, însă ele au și potențialul de a contribui în mod semnificativ la strategii eficace de atenuare a acestora, precum dezvoltarea de noi surse de energie (cum sunt energiile regenerabile) și de tehnici pentru stocarea emisiilor de CO₂. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru reducerea schimbărilor climatice datorate activităților umane în mai multe sectoare maritime, în special o măsură sectorială la nivel mondial pentru diminuarea emisiilor navelor. Organizația maritimă internațională are responsabilitatea de a facilita elaborarea și adoptarea unor asemenea măsuri de reducere la nivel mondial, iar UE speră că aceste lucrări se vor finaliza în viitorul apropiat. UE a definit o abordare strategică pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și pentru a deveni cât mai puțin vulnerabilă în fața efectelor preconizate ale schimbărilor climatice prin strategii de adaptare. În prezent ea trebuie să își intensifice eforturile pentru instituirea unui acord asupra schimbărilor climatice pentru perioada de după 2012, în colaborare cu celelalte părți la Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice. Ea trebuie

totodată să furnizeze în continuare asistență tehnică și financiară statelor de coastă și insulare în curs de dezvoltare pentru adaptarea la efectele schimbărilor climatice¹, prin inițiative precum Alianța mondială împotriva schimbărilor climatice², și să ajute țările partenere să elaboreze planuri naționale de adaptare pe termen mai lung.

Garantarea siguranței și securității maritime și a libertății de navigare

Data fiind dezvoltarea operațiunilor de transport maritim, siguranța maritimă a devenit o chestiune de importanță majoră pentru UE. Prin adoptarea celui de-al treilea pachet legislativ referitor la siguranța maritimă la 11 martie 2009, UE are acum unul dintre cele mai cuprinzătoare și avansate cadre de reglementare pentru a garanta siguranța transportului maritim, în principal datorită aplicării convergente a regulilor stabilite la nivel internațional.

Asigurarea libertății de navigare și a securității navigației, precum și a continuității aprovizionării și a transportului de pasageri, are o importanță esențială pentru UE. De aceea, UE s-a angajat să continue implementarea și asigurarea respectării tuturor instrumentelor internaționale din acest domeniu în timp util. Ea se așteaptă ca și partenerii săi să procedeze în același mod și să ofere niveluri de protecție reciprocă și echivalente pentru activitățile maritime ale UE din afara apelor comunitare.

Pirateria și jaful armat pe mare reprezintă o amenințare serioasă nu numai pentru activitățile maritime în sine, ci și pentru o serie de interese internaționale economice și din domeniul securității. UE a participat activ la eforturile internaționale de combatere a acestui flagel, în special în cadrul ONU. Ea consideră că este necesară o cooperare mai puternică între parteneri pentru combaterea pirateriei și a cauzelor sale prin acțiuni atât navale, cât și civile. UE recunoaște însă că numai prin restabilirea ordinii pe uscat este posibilă eradicarea eficientă a pirateriei în regiunile cele mai afectate.

Promovarea muncii decente în sectoarele maritime

Transportul maritim, navigația, construcțiile navale și pescuitul reprezintă sectoare economice puternic globalizate, de aceea promovarea unor condiții de muncă, în aceste sectoare, care respectă standardele recunoscute pe plan internațional are o importanță capitală din punct de vedere al concurenței și al justiției sociale. Pe baza instrumentelor OIM și a concluziilor Consiliului European privind munca decentă pentru toți, UE trebuie să își intensifice eforturile, în cooperare cu partenerii săi, pentru a promova în continuare munca decentă în sectoarele maritime.

O mai bună cunoaștere a mării

Știința și tehnologia vor fi esențiale pentru realizarea unei creșteri economice cu adevărat sustenabile pentru activitățile legate de mare. Continuarea eforturilor de cercetare va fi necesară atât pentru explorarea potențialului mării și înțelegerea

¹ COM(2009)475/3 Comunicare privind intensificarea finanțării eforturilor de combatere a schimbărilor climatice: un model european pentru acordul de la Copenhaga.

² COM(2007)540 Comunicare privind crearea unei Alianțe mondiale împotriva schimbărilor climatice între Uniunea Europeană și țările sărace în curs de dezvoltare, cele mai vulnerabile la schimbările climatice.

problemelor legate de mare, cât și pentru creșterea eficienței ecologice a proceselor actuale din sectorul maritim și găsierea unor soluții pentru supraexploatarea nesustenabilă a resurselor, aplicând o abordare ecosistemică. UE și țările terțe partenere trebuie să participe mai activ la programele de cercetare internaționale de mare amploare care depășesc frontierele jurisdicțiilor naționale și la cercetarea în apele adânci, așa cum se recomandă în strategia europeană pentru cercetarea marină și maritimă³. Aceasta le-ar permite să identifice mai bine interesele comune și beneficiile reciproce și să elaboreze un răspuns colectiv la angajamentele internaționale esențiale, utilizând în mod optim rezultatele deja obținute în cadrul proiectelor în curs cu țări terțe, finanțate prin cel de-al șaselea și cel de-al șaptelea program-cadru pentru cercetare.

2. CONSOLIDAREA ROLULUI UE ÎN CADRUL FORURILOR INTERNAȚIONALE

Unul dintre pilonii relațiilor externe ale UE este „multilateralismul eficient”⁴, care reprezintă modul cel mai participativ, nediscriminatoriu și complet pentru construirea unei guvernante internaționale. Cu toate acestea, performanța UE ca actor în sistemul multilateral existent trebuie îmbunătățită în ceea ce privește afacerile maritime. UE trebuie să facă în mod constant eforturi pentru a adera la organizații internaționale competente în domeniul afacerilor maritime, în ciuda repartizării complexe a competențelor între UE și statele membre. Dificultățile cu care se confruntă organizațiile interguvernamentale tradiționale în încercarea de a se adapta la specificul UE trebuie depășite.

Comisia are convingerea fermă că toate activitățile instituțiilor UE și ale statelor membre trebuie să respecte principiul unității reprezentării externe a UE. Aderarea deplină și participarea maximă a UE la toate acordurile și organizațiile pertinente constituie o necesitate. Trebuie adoptate poziții comune sau coordonate în conformitate cu obligația cooperării loiale. Este esențial ca UE să se exprime cu o singură voce sau cel puțin să transmită un mesaj coerent, dacă dorește să își sporească influența în principalele foruri internaționale.

Organizația Națiunilor Unite

Prin rezoluțiile sale anuale referitoare la oceane și dreptul mării și la pescuitul sustenabil, Adunarea Generală a ONU are un rol central în evoluția agendei maritime la nivel mondial. În viitor, participarea UE în cadrul Organizației Națiunilor Unite trebuie să fie mai intensă și mai influentă. UE trebuie de asemenea să depună eforturi pentru ca textele adoptate ale ambelor rezoluții anuale să fie simplificate și să se axeze pe prioritățile sale politice convenite de comun acord.

Reuniunile anuale ale proceselor de consultare informală asupra dreptului mării ale Națiunilor Unite au dobândit influență în ceea ce privește structurarea agendei în

³ COM(2008) 534 final, O strategie europeană de cercetare marină și maritimă – Un cadru coerent al Spațiului European de cercetare în sprijinul utilizării sustenabile a oceanelor și mărilor.

⁴ Raport privind punerea în aplicare a Strategiei europene de securitate – Asigurarea securității într-o lume în schimbare, aprobat de Consiliul European de la Bruxelles din 11 și 12 decembrie 2008 și elaborat sub responsabilitatea Înalțului Reprezentant al UE, Javier SOLANA.

domeniul afacerilor maritime. Este necesar ca importanța acestor procese să fie subliniată din nou, iar funcționarea lor să fie menținută.

Deși cel mai recent instrument cu efect obligatoriu adoptat sub auspiciile sale datează din 1993 (Acordul de conformitate al FAO), Organizația pentru Alimentație și Agricultură (FAO) rămâne o instanță importantă pentru examinarea chestiunilor internaționale legate de pescuit, în special pentru a asigura participarea largă a țărilor în curs de dezvoltare. Este necesar ca UE să joace în continuare un rol activ în cadrul acestei organizații.

Din 2005, Comisia și statele membre aplică un proces de coordonare înainte de reuniunile Organizației Maritime Internaționale (OMI) care permite elaborarea unor poziții comune sau coordonate și prezentarea de propuneri comune asupra unor chestiuni de competența UE sau care prezintă interes pentru aceasta. Comisia depune eforturi pentru sporirea rolului UE în cadrul OMI prin formalizarea mecanismului de coordonare al UE și obținerea statutului de observator oficial, sau chiar de membru deplin al acestei organizații⁵. Aceasta nu va afecta drepturile și obligațiile statelor membre ale UE în calitatea lor de părți contractante ale OMI.

Organizația Internațională a Muncii (OIM) este un partener esențial al UE în materie de standarde de muncă și cooperare în domeniul maritim și joacă un rol crucial pentru asigurarea unor condiții de muncă decente. În conformitate cu concluziile summitului mondial din 2005 și cu declarația ministerială a segmentului la nivel înalt al Consiliului Economic și Social al ONU din 2006, Comisia va continua să promoveze munca decentă pentru toți în toate politicile sale interne și externe, ca una dintre principalele modalități de încurajare a competitivității, a dezvoltării durabile și a globalizării echitabile.

Alte instanțe interguvernamentale

Numărul și rolul organizațiilor regionale de gestionare a pescuitului (ORGP), principalele instanțe responsabile de conservarea și gestionarea stocurilor internaționale de pește, au crescut considerabil în ultimii ani⁶. În ciuda acestui fapt, ORGP nu au reușit încă să împiedice supraexploatarea a numeroase stocuri de pește care țin de competența lor și consecința acesteia, degradarea ecosistemelor marine. Este nevoie ca UE să își intensifice eforturile pentru a sprijini activitatea ORGP, pentru îmbunătățirea performanței acestora și a coerenței globale a măsurilor pe care le întreprind.

În ultimii ani, UE a început pentru prima dată să elaboreze poziții comune în cadrul Comisiei internaționale pentru vânatoarea de balene. Statutul său limitat de observator îi restrânge însă posibilitățile de acțiune.

⁵ Comunicarea Comisiei „Obiective strategice și recomandări pentru politica UE în domeniul transportului maritim până în 2018”, COM(2009) 8.

⁶ O importanță deosebită o au următoarele: Comisia Internațională pentru Conservarea Tonului din Oceanul Atlantic, Comisia pentru pescuit în Atlanticul de Nord-Est, Organizația de Pescuit în Atlanticul de Nord-Vest, Comisia Tonului din Oceanul Indian, Comisia pentru pescuit în Oceanul Pacific de Vest și Central și Comisia Generală pentru Pescuit în Marea Mediterană.

Convențiile maritime regionale abordează protecția mediului marin dintr-o perspectivă integrată, luând în calcul presiunile cumulate. Ele ar trebui să aibă un rol central în anii următori în implementarea la nivel regional a directivei-cadru privind strategia pentru mediul marin. În cadrul abordării integrate a afacerilor maritime, UE trebuie să asigure coerența și să caute sinergii între diversele instanțe, de exemplu între convențiile regionale (cum sunt convențiile maritime regionale și Convenția privind comerțul internațional cu specii pe cale de dispariție) și instrumentele ORGP sau ale OMI⁷.

OCDE a dobândit expertiză și a găzduit dezbateri politice asupra unui număr de sectoare maritime. Organizația ar putea așadar să devină o instanță importantă pentru schimbul și perfecționarea bunelor practici în materie de politici maritime integrate.

Procese informale

UE ar trebui să fie mai activă în cadrul proceselor informale internaționale de tip „planul doi”, așa cum a fost cazul grupului de lucru pentru pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat în marea liberă (2003-2006). O prezență mai puternică a UE este de dorit în special în cadrul Uniunii internaționale pentru conservarea naturii și al Forumului mondial asupra oceanelor, zonelor de coastă și insulelor, un forum internațional pentru dialoguri multipartite pe teme maritime în scopul informării și al sprijinirii proceselor formale din cadrul ONU.

3. INSTITUIREA UNEI COOPERĂRI REGIONALE ÎN CADRUL BAZINELOR MARITIME COMUNE

Cadrul general

PMI nu este o politică de tip „soluție universală”. Dimpotrivă, ea caută să promoveze măsuri care să fie adaptate la nevoile individuale ale regiunilor de coastă ale Europei și la oceanele și mările care înconjoară continentul european. Pentru a garanta că aplicarea PMI răspunde pe deplin preocupărilor comunităților costiere și pentru a facilita îmbunătățirea guvernantei maritime, Comisia elaborează abordări individuale adaptate la fiecare bazin maritim. Dat fiind că provocările din domeniul maritim sunt prin definiție o problemă a tuturor statelor riverane, strategiile referitoare la bazinele maritime trebuie elaborate în strânsă cooperare cu țările vecine partenere.

Au fost lansate deja abordări regionale pentru regiunea arctică⁸, Marea Baltică⁹ și Marea Mediterană¹⁰. Aprobarea și implementarea lor sunt în prezent extrem de importante. Comisia intenționează totodată să elaboreze abordări similare și pentru celelalte bazine maritime.

⁷ O importanță deosebită o au convențiile următoare: Convenția OSPAR pentru Atlanticul de nord-est, Convenția de la Barcelona pentru Marea Mediterană, Convenția de la Helsinki pentru Marea Baltică și Convenția de la București pentru Marea Neagră.

⁸ Comunicarea Comisiei intitulată „Uniunea Europeană și regiunea arctică”, COM(2008) 763.

⁹ Comunicarea Comisiei intitulată „Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Mării Baltice”, COM(2009) 248.

¹⁰ Comunicarea Comisiei intitulată „Spre o politică maritimă integrată pentru o mai bună guvernare în Marea Mediterană”, COM(2009) 0466 final.

Într-adevăr, există o serie de chestiuni care dau naștere unor preocupări comune în bazinul atlantic al UE, printre care pescuitul excesiv, poluarea cauzată de nave, eutrofizarea și deșeurile marine. În prezent se depun eforturi în cadrul Convenției OSPAR pentru alinierea obiectivelor strategice la cele ale directivei-cadru privind strategia pentru mediul marin. Dezvoltarea spectaculoasă a sectorului turismului în economiile de la Atlantic și protecția sporită a acestor zone naturale se numără printre chestiunile majore care trebuie abordate. Bazinul atlantic are totodată un potențial crescut în ceea ce privește energiile maritime regenerabile: energia eoliană, energia maremotrică, a curenților marini și a valurilor prezintă un important potențial de exploatare.

Marea Neagră se confruntă la rândul său cu provocări majore precum eutrofizarea, poluarea chimică, amenințări la adresa biodiversității și o reducere dramatică a resurselor marine vii, datorată în principal măsurilor necorespunzătoare de conservare a zonelor de pescuit la nivelul bazinului maritim. Convenția de la București privind protejarea Mării Negre împotriva poluării rămâne singura convenție maritimă regională importantă din jurul Europei¹¹ la care UE nu este parte, iar acest fapt împiedică în mod evident implicarea UE în acțiuni orientate în mod explicit asupra protecției mediului. În contextul inițiativei comunitare având ca obiect sinergia Mării Negre, în prezent se dezvoltă parteneriate sectoriale în domeniul mediului, al transportului și al energiei, pentru implementarea unor proiecte de importanță regională prin punerea în comun a resurselor din bugetul UE și din alte surse, inclusiv din partea unor instituții financiare internaționale.

Cooperarea privind instrumentele PMI comunitare la nivel regional

Comisia intenționează totodată să promoveze cooperarea regională pentru crearea unor instrumente transsectoriale în vederea elaborării unei politici integrate. Este vorba în principal de supravegherea integrată a activităților maritime, de îmbunătățirea cunoștințelor asupra mediului marin, amenajarea spațiului maritim și managementul integrat al zonelor de coastă cu țările terțe care au bazine maritime comune cu UE.

În plus, în contextul directivei-cadru privind strategia pentru mediul marin, UE ar trebui să își continue eforturile de încurajare a dialogului în vederea unei protecții sporite a mediului marin împreună cu țările vecine partenere, atât la nivel bilateral, cât și la nivel regional, inclusiv prin convențiile maritime regionale.

4. DEZVOLTAREA RELAȚIILOR BILATERALE CU PRINCIPALII PARTENERI

Dialogul este elementul de bază al strategiei UE pentru cooperarea cu partenerii internaționali. El este o platformă pentru formarea de alianțe, promovează înțelegerea reciprocă și permite schimbul de bune practici.

În prezent se află în curs de desfășurare o serie de dialoguri sectoriale cu principalii parteneri pe teme pertinente pentru politica maritimă integrată, precum transportul maritim, construcția de nave, chestiuni legate de mediu, ocuparea forței de muncă și

¹¹ Comunicarea Comisiei intitulată „Sinergia Mării Negre – O nouă inițiativă de cooperare regională”, COM(2007) 160 final.

afaceri sociale și gestionarea resurselor de pescuit. Aceste dialoguri se bazează de regulă fie pe acorduri, fie pe memorandumuri de înțelegere.

Principiile, obiectivele și modalitățile politicilor maritime pe care le elaborează în prezent unii dintre principalii parteneri internaționali ai UE (de exemplu Canada, Norvegia, Japonia, SUA, Brazilia, India, Rusia și China) au multe caracteristici comune. Mai concret, toate aceste țări recunosc nevoia unei abordări integrate pentru promovarea protecției și a exploataării sustenabile a oceanelor și a mărilor și pentru creștere sustenabilă în regiunile de coastă.

Comisia intenționează să extindă treptat sfera de aplicare a acestor dialoguri sectoriale pentru a ajunge la o cooperare mai generală în domeniul afacerilor maritime mondiale. În același timp, ea trebuie să facă eforturi pentru sporirea transparenței și a coerenței din diversele sectoare vizate, în scopul unei mai bune identificări a sinergiilor. Principalele subiecte care trebuie discutate vor fi instrumentele transsectoriale precum supravegherea maritimă, cunoștințele asupra mediului marin, managementul integrat al zonelor de coastă și dezvoltarea tehnologiilor marine. Discuțiile se vor axa și pe temele aflate pe ordinea de zi a reuniunilor multilaterale viitoare, pentru a promova sprijinul reciproc și, acolo unde este posibil, pentru a dezvolta inițiative comune.

UE trebuie să se concentreze asupra consolidării relațiilor cu partenerii săi internaționali care au deja o politică maritimă integrată sau care iau măsuri concrete în această direcție și cu care a avut o strânsă colaborare în cadrul organizațiilor multilaterale.

Agenda politică a UE

Abordarea integrată a afacerilor maritime începe să devină standardul obligatoriu pentru guvernanța maritimă în întreaga lume. Prin adoptarea politicii maritime integrate, UE devine un pionier în acest domeniu. Pentru a exploata însă această poziție și toate beneficiile unei politici integrate proprii, UE trebuie să își mențină și chiar să își sporească influența în debaterile internaționale. Ea trebuie, prin urmare, să sprijine și să încurajeze adoptarea la scară largă a principiilor, instrumentelor și proceselor caracteristice PMI, pe baza unei abordări ecosistemice, aceasta fiind atât o condiție prealabilă necesară pentru un management integrat eficient în propriile sale ape, cât și un avantaj în sine, în conformitate cu importanța pe care o acordă proceselor multilaterale de luare a deciziilor prin cooperare.

În mod concret, UE trebuie:

- (1) să își consolideze rolul de actor mondial printr-o participare mai marcată și mai unificată în forurile internaționale, în conformitate cu principiul unității reprezentării sale externe;
- (2) să promoveze aderarea tuturor țărilor la UNCLOS;
- (3) să instituie prin consens reciproc dialoguri la nivel înalt pe tema afacerilor maritime cu principalii parteneri, asigurând sinergia cu dialogurile sectoriale existente în alte domenii de politică;
- (4) să continue dialogul privind PMI pe bază bilaterală prin instrumentele politicii europene de vecinătate și prin dialog multilateral la nivelul bazinelor maritime în

cadrul structurilor existente (de exemplu, Uniunea pentru Mediterana, Dimensiunea Nordică, Sinergia Mării Negre), făcând schimb de bune practici în materie de implementare a instrumentelor PMI cu țările vecine și încurajându-le pe acestea să le utilizeze;

- (5) să își continue eforturile pentru acordarea unei atenții mai mari oceanelor și zonelor de coastă în cadrul agendei pentru combaterea schimbărilor climatice și să acorde asistență statelor costiere și insulare în acest domeniu, în conformitate cu inițiativele și strategiile comunitare de cooperare pentru dezvoltare;
- (6) să continue promovarea unei abordări integrate în materie de conservare și exploatare sustenabilă a biodiversității marine, în special în zonele din afara jurisdicțiilor naționale, inclusiv pentru stabilirea unor zone marine protejate;
- (7) să își continue cooperarea cu OIM pentru a încuraja asigurarea unor condiții de muncă decente în sectorul maritim;
- (8) să își continue activitățile pentru asigurarea libertății, siguranței și securității navigației, în special acțiunile de combatere a pirateriei;
- (9) să continue și să își intensifice cooperarea în materie de activități de cercetare cu țările terțe pentru o participare mai activă la programele de cercetare internaționale de mare amploare și cu țările vecine ale UE pentru a defini strategii regionale comune pentru cercetarea maritimă;
- (10) să asigure coerența între activitățile diverselor organizații, în special în domeniul pescuitului, al mediului și al transportului;
- (11) să încurajeze OCDE să creeze o structură pentru schimbul de bune practici în materie de abordare integrată a afacerilor maritime;
- (12) să elaboreze strategii pentru toate bazinele maritime comune pertinente.

Comisia invită Consiliul, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor să aprobe obiectivele și acțiunile propuse de Comisie în prezenta comunicare și să sprijine și să promoveze abordarea expusă în aceasta.